

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност: Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли)

Автор на дисертационния труд: Димитър Тотев Стоенчев, редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“, при Аграрен университет гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: “Стратегическо управление на човешките ресурси при организация на производствените процеси в земеделието“

Рецензент: проф. дн Димитър Иванов Костов – ВУСИ гр. Пловдив, 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност: икономика и управление, определен за член на научното жури със заповед № РД – 16-478 от 02.04.2026 г. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата

Докторанта Димитър Тотев Стоенчев е роден на 23.05.1978 г. През 2010 г. е придобил ОНС магистър по специалност Управление на проекти, инвестиционна политика и планиране в АУ – Пловдив.

От 2010 г. и по настоящем работи в Тедтранс ООД гр. Пловдив като мениджър по продажбите. Има придобит административен управленски опит и работи добре в екип. Владее отлично английски и немски езици.

2. Актуалност на проблема

Проблема за трудовите ресурси в земеделието е не само актуален, но и катастрофален. Българското село вече е обезлюдено. За българското

земеделие няма ресурси. Земите са изоставени и все повече се превръщат в пустеещи.

На този фон на състояние на земеделието темата на дисертационния труд за трудовите ресурси е не само актуална, но и много необходима за практиката. Особено тя се отнася като помагало за малко останалите земеделски производители и има както научно, така и практическо приложение.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследването

Целта на дисертационния труд е правилно определена. Тя е конкретна и дава възможност да се прецени какво ще се разработва по проблема.

Задачите са конкретни и правилно определени. Те са в такъв порядък, че всяка една от тях служи за надграждане на следващите така, че най-добре да се обхване обема на цялостното научно изследване. В тях се изяснява същността на важностите на стратегическото управление на човешките ресурси в земеделието. За тяхното прилагане е разработена методика и са направени препоръки, които служат за база на изготвянето на модел за стратегическо управление на човешките ресурси в земеделието.

Обекта на изследването е посочен точно още в самото заглавие.

Предмет на изследването са управленческите дейности при планиране, организиране, мотивиране и контрол на човешките ресурси в земеделските стопанства.

Тезата е добре конкретизирана, ясна, кратка и обоснована. Тя се допълва с няколко под тези, които имат за цел да изяснят същността на производствените процеси в земеделието, да покажат факторите за тях, както и да посочат потенциала за прилагане на управлението на човешките ресурси в земеделските производствени стопанства.

Методите са приложени правилно и обосновано. Те са както традиционни, така и съвременни.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационният труд е в обем от 111 страници, от които 106 са изложение, с 12 таблици и 10 фигури. Използвани са 26 литературни източника.

5. Обсъждане на резултатите и използваната литература

Структурата на дисертационния труд е класически вид от три части.

В първата част на разработката са анализирани теоретико-методологическите основи на стратегическото управление на човешките ресурси. В тази част на дисертационния труд е направен много подробен коментар на използваните литературни източници. Анализът обхваща на първо място изясняване същността на стратегическото управление. Отделено е значително внимание на подходите, моделите и принципите.

Докторанта много точно определя и конкретизира подходите по групи и видове. За всеки от тях посочва основната идея, тяхната сила и възможните ограничения. Всичко това е обобщено в табличен вид. Авторски принос е заключението, което се прави въз основа на анализа отнасящо се за същността на стратегическото управление.

В тази част на дисертационния труд докторанта е направил много добро изследване на връзката между стратегическото управление и организационната ефективност. Тук той е посочил връзките между елементите на стратегическото управление на човешките ресурси в организацията и тяхното влияние върху ефективността на управлението. Това също е авторски принос, който е важен за самото изследване и спомага да се навлезе в същността на управлението на човешките ресурси в земеделието. Това му е дало възможност да определи с по-голяма точност спецификата на управлението на ресурсите в аграрния сектор.

Въз основа на много добре направените анализи на тези специфични проблеми докторанта е определил и конкретизирал проблемите и предизвикателствата, които съществуват при управлението на човешките ресурси в агробизнеса в България. Това е позволило да посочи своя

авторски принос в теоретичните изследвания и по-конкретно на самите специфични проблеми като ги класифицира в определен порядък.

Добре разработената теоретична част на дисертационния труд е позволила докторанта да направи конкретен анализ на практиките по управление на човешките ресурси в земеделските стопанства. Това е направено по основните райони на страната чрез анкетиране на земеделските производители, което е личен авторски принос на докторанта. Емпиричното изследване е проведено чрез 312 земеделски производители от страната. Този голям брой производители очертават много добре проблемите свързани с човешките ресурси в земеделието в България.

Автора на дисертационния труд е включил в анкетата най-важните показатели, свързани със заетостта на работната сила и степента на механизация в земеделските стопанства.

Анализът на статистическата информация от анкетата му е позволила да състави схема на взаимовръзката между управленческите детерминанти и показателите на дейността на аграрното предприятие.

На основата на добре направените проучвания чрез анкетите докторанта е разработил модел за стратегическо управление на човешките ресурси в земеделието. Този модел е лично дело на докторанта и принос на дисертационния труд.

Този модел ще позволи на земеделските предприятия да използват човешкия капитал по-ефективно, същевременно да повишат производителността на труда и да се адаптират по-добре към технологичните промени. Тази разработка е в унисон с изискванията на ЕС за устойчиво земеделие.

Освен конкретния модел на изследването автора е направил и предложил препоръки включващи мерките, които трябва да се предприемат за усъвършенстване на управлението на човешките ресурси в земеделието в България. Тези препоръки са насочени към създаването на устойчива среда за стратегическо управление на човешките ресурси,

която обхваща процесите на подбор, обучение, квалификация, оценка и мотивация, съобразени със специфичните нужди на земеделския сектор. Това ще позволи повишаването на ефективността на производствените процеси, да укрепи социалната устойчивост на селските райони и постигне конкурентност на българското земеделие. Всичко това отговаря на изискванията на Общата селскостопанска политика на ЕС.

Дисертационния труд завършва с добре направено заключение, което е много ясно и конкретно.

6. Приноси на дисертационния труд

А. Научни приноси

1. Разработен е модел за подобряване на управлението на човешките ресурси в земеделските стопанства на базата на стратегическия подход.

2. Изяснен е механизма на управлението на човешките ресурси в земеделския сектор.

3. Определени са практиките по управление на човешките ресурси в земеделието свързани със социалната устойчивост на селските райони.

4. Определена е връзката между стратегическото управление и организационната ефективност в земеделския сектор.

Б. Научно-приложни приноси

1. Изготвен е емпиричен анализ на факторите в земеделските стопанства оказващи влияние върху организационното управление.

2. Направени са конкретни препоръки за усъвършенстване на управлението на човешките ресурси в земеделието в България.

3. Определени са мерките, които трябва да се предприемат на ниво отделно земеделско стопанство.

4. Определени са какви национални и европейски стратегически механизми следва да се прилагат за стимулиране на управлението на човешките ресурси в земеделието в България.

7. Критични бележки и въпроси и препоръки

Считам, че автора на дисертационния труд трябва да разработи брошура, която да се представи в МЗХ за ползване от земеделските производители.

8. Публикувани статии и цитирания

Автора на дисертационния труд е публикувал необходимия брой публикации, съгласно изискванията на нормативните документи.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд е завършено научно изследване с **научни практически приноси**.

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване и правилно направените изследвания, обобщения и изводи, считам че представения дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на АУ за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **положително**.

Позволявам си да предложа **на почитаемото научно жури** също да гласува положително и да присъди на Димитър Тотев Стоенчев ОНС ДОКТОР в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научната специалност: Организация и управление (селско стопанство и подотрасли).

Подписите в този документ са заличени

Дата: 20.04.2026 г.

И във връзка с чл.4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679
(Общ Регламент относно защитата на данни). ОСТОВ